

Overgaan of blijven zitten?

Een deel van de leerlingen zal door het afstandsonderwijs in meer of mindere mate achterstanden hebben opgelopen. Dat roept de vraag op of het verstandig is om leerlingen over te laten gaan of een groep of klas te laten overdoen. Dit laatste vanuit de gedachte dat zittenblijven leerlingen de kans geeft om nogmaals de lesstof over te doen en het tempo daarmee beter bij te kunnen benen.

We weten echter uit binnen- en buitenlands onderzoek dat zittenblijven weinig bijdraagt aan de uiteindelijke schoolprestaties, zo valt te lezen in een [Kennisrotonde-antwoord \(2017\)](#). Goos e.a. (2013) hebben in 37 studies gekeken naar de effecten van zittenblijven in het primair onderwijs en voortgezet onderwijs.

Voor het primair onderwijs concluderen ze dat het effect van zittenblijven op schoolprestaties voor de zwakste leerlingen neutraal is: het levert geen betere schoolprestaties op dan wanneer ze doorstromen naar het volgende leerjaar. In vier studies blijkt wel een voordeel voor zittenblijvers, maar het effect is van korte duur. Het effect blijkt vooral op te treden wanneer het zittenblijven gecombineerd wordt met extra ondersteuningsmaatregelen (zomerschool, specifiek curriculum, e.d.).

Voor het voortgezet onderwijs concluderen Goos e.a. (2013) dat het effect van zittenblijven op schoolprestaties eerder negatief is dan neutraal (zoals in het primair onderwijs). Verder blijkt dat op de langere termijn zittenblijvers in het voortgezet onderwijs vaker van school wisselen en vaker zonder diploma uitstromen. Er zijn geen onderzoeksuitkomsten gevonden over succes in het vervolgonderwijs van zittenblijvers.

Wel blijkt uit een beperkt aantal studies dat zittenblijvers op de arbeidsmarkt ongeveer evenveel verdienen of een even hoge uitkering krijgen als niet zittenblijvers.

Op basis van deze onderzoeksuitkomsten ligt het voor de hand dat scholen terughoudend moeten zijn met het laten blijven zitten van leerlingen die door afstandsonderwijs een (extra) achterstand hebben opgelopen. Waarschijnlijk draagt dat niet bij aan hun schoolprestaties op termijn.

Dit antwoord is afkomstig uit het [Kennisronde overzicht over zomerscholen en verlengde onderwijstijd](#).

Geraadpleegde bronnen

Goos, M., B. Belfi, B. De Fraine, J. Van Damme, P. Onghena & K. Petry. 2013. [Effecten van zittenblijven in het basis- en secundair onderwijs in kaart gebracht: Een systematische literatuurstudie](#). Pedagogische Studiën (90), 17-30.

Meer weten?

Relevante Kennisronde-antwoorden:

[Heeft het strikt toepassen van overgangsnormen in het voortgezet onderwijs positief effect op de prestaties van zittenblijvers?](#)

Onderwijssector

po, vo

Trefwoorden

zitten blijven